

BELDJOUDI protiv FRANCUSKE

Presuda od 26. marta 1992. godine

NEZVANIČNI SAŽETAK I HISTORIJAT PREDMETA

A. Osnovne činjenice

G. Mohand Beldjoudi je rođen u Francuskoj 1950. godine, od roditelja alžirskog porijekla koji su, kao i on, izgubili francusko državljanstvo 1963. godine, nakon što je Alžir postao nezavisna država. On je odrastao u Francuskoj i oduvijek je živio u njoj, ili sa svojim roditeljima ili sa gđom Martine Beldjoudi rođenom Teychene, francuskom državljanicom, sa kojom se vjenčao 1970. godine. Njegovi roditelji i njegovih petero braće i sestara imaju prebivalište u Francuskoj.

Osuđen je 1969, 1974, 1977. i 1978. godine za različita krivična djela, uključujući tešku krađu za koju je osuđen na osam godina zatvora.

U novembru 1979. godine ministar unutrašnjih poslova je izdao nalog za deportaciju podnosioca predstavke, zbog toga što njegovo prisustvo na teritoriji Francuske predstavlja prijetnju javnom redu. U aprilu 1988. godine Administrativni sud Versaillesa odbio je zahtjev podnosioca predstavke za ukidanje naloga. Beldjoudi je, u međuvremenu, 1986. godine osuđen za nekoliko drugih krivičnih djela i neuspješno pokušavao da dobije potvrdu o francuskom državljanstvu 1983. i 1984. godine. Conseil d'Etat (Državno vijeće) je 18. januara 1991. godine odbilo njegovu žalbu protiv odluke Administrativnog suda i naloga o deportaciji. Nalog još nije izvršen i g. Beldjoudi je dobio nalog o obaveznom boravištu u departmanu Hauts-de-Seine. On je također pod sudskim nadzorom nakon što je optužen za kvalifikovani oblik prikrivanja ukradene robe.

B. Postupak pred Komisijom za ljudska prava

Predstavka je uložena Komisiji 28. marta 1986. godine i proglašena prihvatljivom 11. jula 1989. godine. Nakon što je neuspješno pokušala postići prijateljsku nagodbu, Komisija je usvojila izvještaj 6. septembra 1990. godine, u kojem su ustanovljene činjenice i izraženo njeno mišljenje.

(a) da bi deportacija g. Beldjoudija predstavljala povredu njegovih i prava gđe Beldjoudi na poštivanje njihovog porodičnog života u smislu značenja člana 8. Konvencije (dvanaest glasova prema pet), ali ne bi predstavljala povredu člana 3. (jednoglasno);

(b) da nije bilo povrede člana 14. u vezi sa članom 8. ili sa članovima 9. i 12. (jednoglasno).

Komisija je uputila predmet Sudu 12. novembra 1990. godine.

IZVOD IZ PRESUDE

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANA 8.

65. Podnosioci predstavke tvrde da odluka o deportaciji g. Beldjoudija predstavlja miješanje u njihov privatni i porodični život. Oni su se pozvali na član 8. Konvencije, koji glasi kako slijedi:

"1. Svako ima pravo na poštivanje svog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske.

2. Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, ekonomske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih."

Vlada je ovu tvrdnju osporila, ali se Komisija složila sa njom, barem što se tiče porodičnog života.

A. Stav 1. člana 8.

66. Prvobitno, Vlada je izrazila sumnju u postojanje stvarnog porodičnog života koji povezuje g. Beldjoudija sa njegovim roditeljima, braćom i sestrama, s jedne strane, i sa njegovom suprugom, s druge strane. Ovu sumnju oni nisu ponovili pred Sudom.

67. Sud jedino zapaža, u saglasnosti sa Komisijom, da bi izvršenje naloga za deportaciju predstavljalo miješanje javnih vlasti u ostvarivanje prava podnosilaca predstavki na poštivanje njihovog porodičnog života, kao što je garantovano stavom 1. člana 8.

B. Stav 2. člana 8.

68. Prema tome, mora biti utvrđeno da li bi deportacija u pitanju ispunila uslove stava 2. odnosno, da li bi bilo "u skladu sa zakonom", usmjereno prema jednom ili više pobrojanih legitimnih ciljeva i "neophodno" za realizaciju tih ciljeva "u demokratskom društvu".

1. "U skladu sa zakonom"

69. Sud, saglasivši se sa istupanjima pred Sudom, zapaža da se ministarski nalog od 2. novembra 1979. godine temelji na poglavlju 23. Dekreta od 2. novembra 1945. godine o uslovima ulaska i boravišta stranaca u Francuskoj (v. stav 43. gore). Također je

presudom Conseil d'Etat (Državnog vijeća) od 18. januara 1991. godine utvrđeno da je nalog bio zakonit (v. stav 28. gore).

2. “Legitiman cilj”

70. Vlada i Komisija su smatrali da je ovo miješanje bilo usmjereno na ciljeve koji su u potpunosti u skladu sa Konvencijom, “sprječavanje nereda” i “sprječavanje zločina”. Podnosioci predstavki ovo nisu osporavali.

Sud je došao do istog zaključka.

3. "Neophodno u demokratskom društvu"

71. Podnosioci predstavki su tvrdili da se deportacija g. Beldjoudija ne bi mogla smatrati “neophodnom u demokratskom društvu”.

Oni su se oslonili na brojne okolnosti. Tako, na primjer, g. Beldjoudi je rođen u Francuskoj i sin je roditelja koji su porijeklom sa teritorije koja je u to vrijeme bila francuska – Alžira; on je uvijek živio u Francuskoj, kao i njegova braća i sestre (v. stav 9. gore); naveo je da on ne zna arapski jezik, da je imao francusko obrazovanje i odgoj; da se oženio Francuskinjom 1970. godine (v. stavove 10-11 gore), koja bi bila prisiljena da ide u egzil iz svoje zemlje kako ne bi bila odvojena od svog muža; tvrdio je da je imao tobožnji status Francuza sve do 3. februara 1972. godine, kada je primio odluku odluku ministarstva kojom mu se odbija priznavanje francuskog državljanstva (v. stav 32. gore); na početku 1984. godine Prefekt Hauts-de-Seine ponudio mu je dozvolu za privremeni boravak (v. stav 22. gore), a ministar unutrašnjih poslova je dana 31. avgusta 1989. godine u njegovu korist izdao nalog o obaveznom boravištu (v. stav 16. gore); on ne bi bio izložen deportaciji da su zakoni od 29. oktobra 1981. godine i od 9. septembra 1986. godine stupili na snagu ranije (v. stavove 44. i 45. gore).

Ukratko, g. Beldjoudi – koji ne smatra sebe “drugom generacijom imigranata” – i kao i njegova supruga, tvrde da su sve njihove - porodične, društvene, kulturne i jezičke veze u Francuskoj. Oni tvrde da nema nikakvih izuzetnih okolnosti koje bi mogle opravdati deportaciju.

72. Komisija se u suštini složila sa ovom argumentacijom, ali je dala posebnu težinu za dva dodatna faktora. Kao prvo, gđa Beldjoudi može imati dobre razloge da ne prati svoga muža u Alžir, posebno stoga što je u vrijeme vjenčanja imala razloga da vjeruje da će moći nastaviti živjeti s njim u Francuskoj. Drugo, krivična djela koja je počinio g. Beldjoudi – i prije i poslije izdavanja naloga za deportaciju - u osnovi nisu bila takve naravi da zahtjevi za javnim redom trebaju prevagnuti nad porodičnim životom.

73. Vladin prvi argument se temeljio na prirodni činjenica koje opravdavaju deportaciju. Oni su naglasili veliki broj i ozbiljnu prirodu krivičnih djela koje je počinio g. Beldjoudi, a sva su počinjena tokom njegovog zrelog doba, u periodu od petnaest godina (v. stav 12. gore). Oni su se takođe osvrnuli na oštrinu kazni donesenih od strane

francuskih sudova, posebno Suda Hauts-de-Seine Assize, za krivično djelo označeno kao teško krivično djelo (v. stav 12. gore); koje su iznosile ukupno preko deset godina zatvora. Konačno, oni su istakli da je g. Beldjoudi nastavio sa kriminalom čak i nakon što mu je uručen nalog za deportaciju, i da se trenutno nalazi u pritvoru, optužen za novo krivično djelo (v. stavove 12. i 14. gore). Ukratko, opasni karakter g. Beldjoudija znači da zajednica ne može biti tolerisati njegovo prisustvo na francuskom teritoriju.

Vlada je također zapazila da miješanje o kojem je riječ ne bi trebalo preuveličati. Jedino je relevantan porodični život podnosilaca predstavki kao supružnika pošto g. Beldjoudi nije živio sa svojim roditeljima od 1969. godine, niti je doprinio izdržavanju svoje braće i sestara; i nadalje, bračni par nije imao djece. No, podnosioci predstavki su morali biti razdvojeni u dužim vremenskim periodima koje je g. Beldjoudi proveo u zatvoru. Štaviše, g. Beldjoudi nije pokazao da ga njegova supruga ne bi mogla pratiti u Alžir (državu koja je sačuvala veliki broj veza sa Francuskom), ili u treću zemlju, ako bi on zaista bio primoran da napusti teritoriju Francuske. Ukratko, teškoće promjene boravišta van Francuske, a da se time ne uništi porodični život, ne bi bile nepremostive.

74. Sud konstatuje da je na državama ugovornicama da održavaju javni red, posebno korištenjem njihovog prava, kao stvar utvrđenog međunarodnog prava i predmet njihovih ugovornih obaveza, da kontrolišu ulaz, boravak i deportaciju stranaca (v. presudu u predmetima Abdulaziz, Cabales i Balkandali protiv Ujedinjenog Kraljevstva, od 28. maja 1985. godine, serija A, br. 94, str. 34, stav 67, Berrehab protiv Holandije, od 21. juna 1988. godine, serija A br. 138, str. 15-16, stavovi 28.-29. i Moustaquim protiv Belgije, od 18. februara 1991. godine, serija A, br. 193, str. 19, stav 43.).

Međutim, njihove odluke u toj oblasti moraju, sve dok se iste mogu miješati u prava zaštićena stavom 1. člana 8, biti neophodne u demokratskom društvu, tj. opravdane hitnom društvenom potrebom i, posebno, proporcionalne legitimnom cilju koji se želio postići.

75. U ovom predmetu, kako je Vlade a pravom naglasila, kriminalni dosje g. Beldjoudija izgleda mnogo gore nego kriminalni dosje g. Moustaquima (v. gore pomenutu presudu, serija A br. 193, str. 19, stav 44). Stoga bi trebalo ispitati da li su druge okolnosti slučaja, koje se odnose na oba podnosioca predstavke ili samo na jednog, dovoljne da nadoknade ovu važnu činjenicu.

76. Podnosioci predstavke su zajedno uložili predstavku sa istim žalbenim navodima. Imajući u vidu njihovu dob i činjenicu da nemaju djece, predmetno miješanje, kao što je Vlada ispravno istakla, prvenstveno zadire u njihov porodični život kao supružnika.

Oni su se vjenčali u Francuskoj prije dvadeset godina i tamo su uvijek imali svoj bračni dom. Periodi kada je g. Beldjoudi bio u zatvoru, bez sumnje su sprječavali njihov zajednički život kroz značajan vremenski period, ali se time nije okončao njihov porodični život, koji je ostao zaštićen članom 8.

77. G. Beldjoudi, osoba neposredno pogođena deportacijom, je rođen u Francuskoj od roditelja koji su tada bili Francuzi. On je imao status francuskog državljanina sve do 1. januara 1963. godine. Smatra se da je on taj status izgubio tog dana jer njegovi roditelji nisu dali izjavu o priznavanju prije 27. marta 1967. godine (v. stav 9. gore). Međutim, ne treba zaboraviti da je on u to vrijeme bio maloljetan i nije mogao lično dati izjavu. Osim toga, početkom 1970. godine, godinu dana nakon njegove prve osude, a više od devet godina prije izdavanja naloga o deportaciji, on je iskazao želju da povрати francusko državljanstvo nakon što je, na njegov lični zahtjev 1971. godine, upisan u spisak vojnih obveznika i proglašen sposobnim za vojnu službu od strane francuskih vojnih vlasti (v. stavove 31. i 33. gore).

Nadalje, g. Beldjoudi se oženio Francuskinjom. Sva njegova bliska rodbina je imala francusko državljanstvo do 1. januara 1963. godine i ima prebivalište u Francuskoj već nekoliko decenija.

Konačno, on je proveo čitav svoj život – više od četrdeset godina – u Francuskoj, obrazovao se u Francuskoj i čini se da ne govori arapski jezik. Izgleda da nema drugih veza sa Alžirom osim nacionalnosti.

78. Što se tiče gđe Beldjoudi, ona je rođena u Francuskoj od roditelja Francuza, oduvijek je živjela u Francuskoj i bila njen državljanin. Ako bi ona pratila svog muža nakon njegove deportacije, morala bi se nastaniti u inostranstvu, vjerovatno u Alžiru, državi čiji jezik ona vjerovatno ne poznaje. Takvo odvajanje od vlastitih korijena može uzrokovati velike teškoće u prilagođavanju i može dovesti do stvarnih, praktičnih ili čak pravnih poteškoća, što je Komesar Vlade pred Conseil d'Etat (Državno vijeće) zaista i priznao (v. stav 27. gore). Stoga, ovo miješanje može ugroziti jedinstvo ili čak i samo postojanje braka.

79. Imajući u vidu ove razne okolnosti, s tačke gledišta poštivanja porodičnog života podnosioca predstavke, proizlazi da, ako se odluka o deportaciji g. Beldjoudija izvrši, ne bi bila proporcionalna legitimnom cilju kojem se teži, te bi stoga dovela do povrede člana 8.

80. S obzirom da je sud došao do ovog zaključka, nije potrebno ispitivati da li bi deportacija kršila i pravo podnosioca predstavke na poštivanje njihovog privatnog života.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 14 U VEZI SA ČLANOM 8.

81. U svjetlu zaključka iz stava 79. gore, Sud ne smatra neophodnim ispitivanje žalbe prema kojoj bi podnosioci predstavke, ako bi g. Beldjoudi bio deportovan, bili diskriminirani u uživanju svojih prava na poštivanje njihovog porodičnog života protivno članu 14.

III. NAVODNA POVREDA ČLANOVA 3. 9. i 12.

82. Podnosioci predstavke se pred Komisijom također oslanjaju na članove 3, 9. i 12.

Ove žalbe nisu bile pomenute pred Sudom, koji nije smatrao neophodnim da ih samoinicijativno ispituje.

IV. PRIMJENA ČLANA 50.

83. Po članu 50.

"Ako Sud utvrdi da je odluka ili mjera sudskog organa ili bilo kojeg drugog organa visoke strane ugovornice, u cjelini ili djelomično, u suprotnosti sa obavezama koje prističu iz ove konvencije, i kada unutrašnje pravo navedene članice omogućava samo djelomično obeštećenje za posljedice takve odluke ili mjere, Sud će svojom odlukom pružiti oštećenoj strani pravično zadovoljenje, ukoliko je to potrebno."

Prema ovom članu, podnosioci predstavke su zahtijevali obeštećenje za gubitke i naknadu troškova.

84. Kršenje člana 8. se još nije desilo. Bez obzira na to, Sud je utvrdio bi da ministrova odluka o deportaciji g. Beldjoudija, ako bi bila izvršena, predstavljala takvo kršenje, pa stoga član 50. mora biti uzet kao primjenjiv na činjenice ovog predmeta (v, *mutatis mutandis*, presudu u predmetu Soering protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 7. jula 1989. godine, serija A br. 161, str. 49, stav 126).

A. Šteta

85. G. i gđa Beldjoudi navode da su pretrpili štetu zbog propusta u zadovoljavanju zahtjeva Konvencije i zahtijevali su 10.000.000 francuskih franaka.

Vlada smatra ovaj iznos u cjelosti bez presedana i u svakom slučaju potpuno neopravdanim, pošto nalog za deportaciju nije bio izvršen.

Predstavnik Komisije je također smatrao da je zahtjev pretjeran. On je, međutim, predložio da razumna suma treba biti dodijeljena u pogledu nematerijalne štete; ona treba biti manja nego što je dodijeljena g. Moustaquimu, koji je bio primoran živjeti izvan Belgije nekoliko godina nakon što je bio deportovan.

86. Podnosioci predstavke su morali pretrpiti nematerijalnu štetu, ali ova presuda im obezbjeđuje dovoljno obeštećenje u tom pogledu.

B. Izdaci i troškovi

87. G. i gđa Beldjoudi su tražili povrat sredstava za izdatke i troškove kojima su navodno bili izloženi tokom postupka pred organima Konvencije u visini od 100.000 francuskih franaka.

Vlada je tvrdila da je procjena koju je dostavio advokat podnosioca predstavke izuzetno nejasna. Međutim, suma od 40.000 franaka bila bi prihvatljiva u odsustvu dokazanih posebnih okolnosti.

88. Imajući u vidu naknadno dostavljenu detaljnu informaciju, Sud smatra razumnim dodijeliti 60.000 francuskih franaka po ovom osnovu.

IZ OVIH RAZLOGA, SUD

1. *Odlučuje* sa sedam glasova za prema dva protiv da će, u slučaju da odluka o deportaciji g. Beldjoudija bude implementirana, biti povrijeđen član 8. u pogledu oba podnosioca predstavke;
2. *Odlučuje* sa osam glasova za prema jedan protiv da nije neophodno razmatrati predmet sa stanovišta člana 14. u vezi sa članom 8. ili članova 3. 9. i 12;
3. *Odlučuje* jednoglasno da u pogledu nematerijalne štete nanesene podnosiocima predstavki, predmetna presuda predstavlja, sama po sebi, pravičnu naknadu u svrhu člana 50;
4. *Odlučuje* jednoglasno da odgovorna država plati u roku od tri mjeseca podnosiocima predstavki, 60.000 (šezdeset hiljada) francuskih franaka na ime troškova i izdataka;
5. *Odbija* jednoglasno zahtjeve za pravičnu naknadu u preostalom dijelu.

Sačinjeno na engleskom i francuskom jeziku i objavljeno na javnoj raspravi u Zgradi ljudskih prava u Strasbourg, dana 26. marta 1992. godine.

Rolv RYSSDAL
Predsjednik

Marc-André EISSEN
Registrar

U skladu sa članom 51. stav 2. Konvencije i Pravila 53. stav 2. Pravila suda, sljedeća izdvojena mišljenja su priložena presudi:

- (a) oprečno mišljenje g. Pettitija;
- (b) izdvojeno mišljenje g. De Meyera;
- (c) oprečno mišljenje g. Valticoa;
- (d) saglasno mišljenje g. Martensa.

R. R.

M.-A. E.

OPREČNO MIŠLJENJE SUDIJE PETTITIIJA

Za razliku od većine, ja nisam glasao za povredu člana 8.

Bez sumnje, efekat presude je ograničen na određeni slučaj i posebne okolnosti: g. Beldjoudi je, do danas, proveo četrdeset jednu godinu svog života u Francuskoj i oženjen je Francuskinjom dvadeset dvije godine. Ali, čini mi se da niti dato rezonovanje o principima niti osnov odluke nisu saglasni sa preciznim tumačenjem i razmatranjem člana 8. Evropske konvencije u pogledu deportacije stranaca koji su počinili krivična djela.

Većina je zaista uzela u obzir činjenicu da je nalog za deportaciju izdat 2. novembra 1979. godine, prije osuda od 28. marta 1978. godine i 4. decembra 1986. godine; ali su oni, izgleda, također prihvatili kao dodatne kriterije ili razloge, odbijanje vlasti 1970. godine da g. Beldjoudiju, po njegovom zahtjevu, dodijele francusko državljanstvo, kao i odsustvo veza sa Alžirom. Oni smatraju da deportacija ne bi bila proporcionalna legitimnom cilju, bez davanja odgovarajućeg pojašnjenja dometa te proporcionalnosti kao odgovor na posebne momente koje je iznio Conseil d'Etat.

Konvencija ne ograničava suvereno pravo država da odlučuju da deportuju sa svoje teritorije strance koji su počinili krivična djela.

Pravo stranaca da imaju boravište na teritoriji visokih strana ugovornica nije garantovano kao takvo Konvencijom. Slično tome, pravo na azil i pravo da se ne bude deportovan se, kao takvo, ne pojavljuje u pravima i slobodama koje garantuje Konvencija (ovo je navedeno u nekoliko odluka Komisije).

Jedino u izuzetnim okolnostima deportacija može značiti povredu Konvencije, na primjer ako postoji, u državi odrednici, vrlo ozbiljan rizik tretmana protivno članu 3, pogotovo gdje nema mogućnosti deportacije u neku drugu demokratsku državu. Presuda u predmetu Moustaquim je imala drugačiji kontekst pošto se odnosi na mladog adolescenta koji nema čvrste veze van države gdje je njegova porodica živjela i koji je bio reintegrisan u to društvo.

U predmetu g. Beldjoudija, okolnosti su upravo suprotne: kao odrasla osoba, povratnik u činjenju krivičnih djela, osoba koja napada na javni red, on spada u okvir zakonitih deportacija.

Štaviše, on je, izgleda, odbio sticanje francuskog državljanstva brakom i čak odbio nalog za prisilno boravište, i tako dalje.

Također, Evropski sud je, izgleda, kao implicitan razlog za donošenje svoje presude imao nepripisivanje francuskog državljanstva. Tu je zaboravljeno da je Evijanski sporazum međunarodni ugovor. Određivanje državljanstva, uključujući i mogućnost izbora, je definisano od strane Francuske i Alžira. Stoga, to nije jednostrana odluka Francuske. Alžir je, sa svoje strane, insistirao na takvom izboru i nije se uzdržavao od

deportacije Francuza koji su počinili krivična djela, čak ako su oni bili rođeni u Alžiru i tamo živjeli. Takav međunarodni ugovor je baziran na reciprocitetu i međunarodnom javnom pravu. Francuska ne može biti optužena za povredu Evropske konvencije o ljudskim pravima zbog primjene odredbi Evijanskog sporazuma i Zakona o državljanstvu pri određivanju državljanstva g. Beldjoudija. Osim toga, kao i svaka država, Francuska je suverena u davanju ili odbijanju naturalizacije.

Izgleda da je većina Suda također smatrala da je g. Beldjoudi kvazi-Francuz, pojam koji je nepoznat u međunarodnom pravu.

Činjenica da neko stalno živi u zemlji domaćinu ili zemlji prebivališta, ne može u potpunosti spriječiti da se vrši pravo deportacije kriminalaca. Posebni odnosi između Francuske i Alžira ne mogu, sami po sebi, biti smatrani kao sprječavanje deportacije, jer su i druge države-članice Savjeta Evrope također u sličnim situacijama koje proizlaze iz historijskih veza između Nijemaca i Poljaka, Austrijanaca i Talijana, Britanaca državljana i građana Komonvelta itd., i takvi odnosi ne sprječavaju opravdane deportacije.

Države članice protjeruju lica-kriminalce u normalnom slijedu događaja. Jedina moguća opća odbrana treba biti pozivanje na član 3, inače bi dugi period boravka mogao biti dovoljan za pozivanje na član 8. Ovo bi se odrazilo na veliki broj deportacija stranaca iz Evrope.

Većina je zaista opazila značajan faktor g. Beldjounijevog krivičnog dosjea i ponašanja, čak i poslije naloga za deportaciju iz 1979. godine; ali oni su, na bazi proporcionalnosti, doveli u ravnotežu ovaj faktor u odnosu na njegov lični i porodični život. Ponovno, precizni kriteriji trebaju biti definisani kod ove ravnoteže, što Evropski sud obično čini. U ovoj presudi nema definicije granice rizika i stepena ponavljanja vršenja krivičnih djela koja treba da odredi da li stranci-kriminalci treba da budu protjerani ili ne. Čini se da je većina smatrala da bi deportacija značila slanje u Alžir, iako to nije sigurno.

Ozbiljnost problema deportacija stranaca koji su počinili krivična djela, što je vrlo različit problem od administrativne deportacije koja nije u vezi sa krivičnim osudama, od kojih neke imaju dramatične posljedice za porodice, je predmet zabrinutosti Evropske ekonomske zajednice, Savjeta Evrope i međunarodne organizacije Interpol. Ukupna evropska politika treba biti u duhu Konvencije za zaštitu temeljnih prava.

Po mom mišljenju, odluka većine nosi u sebi izvor kontradikcije, u eksponentnom tumačenju člana 8, ako je miješanje u privatni ili porodični život upornog počinioca krivičnih djela dovoljno da spriječi deportaciju, pošto bi pozicija upornog povratnika vodila u neku vrstu imuniteta u njegovu korist. U stvari, svaka deportacija ima uticaja na privatni i porodični život, kao i svako pritvaranje. Ako ima daljnjih krivičnih djela, biće i daljnjih miješanja. Ali u tom slučaju, privatni život bi bio pogođen ponašanjem osobe u pitanju.

Svaka država članica ostaje gospodar svoje krivične politike, kao što zadržava i pravo da određuje težinu kazni. U mnogim državama, deportacija je primjerna kazna uz glavnu kaznu. U zemljama sa visokim procentom stranaca u populaciji, deportacija je ta koja je mnogo efikasnija od prijetnje zatvorom kao zaštitna mjera protiv ponovnog činjenja krivičnih djela, i ona jača državni konsenzus u korist prihvatanja imigranata pozitivnog karaktera, koji će svojim radom doprinijeti prosperitetu nacije. Mjera deportacije, kako je prihvaćena u kriminologiji i krivičnoj politici, je također i mjera za zaštitu potencijalnih žrtava od prestupnika recidivista, pogotovo u zemljama sa ozbiljnim rastom kriminala i visokom koncentracijom organizovanog kriminala.

Konvencija o ljudskim pravima ne može ignorisati aspekt prava drugih i neophodnost njihove zaštite. Nema sumnje da bi bilo bolje da je Francuska vlada, imajući na umu nove odredbe (bliže članu 8. Konvencije) Zakona od 29. oktobra 1981. godine (odjeljci 23. i 25.) i Zakona od 2. avgusta 1989. godine, odustala od deportacije u ovom predmetu, s obzirom na poziciju supružnika-Francuza. Kad bi Evropski sud namjeravao da preispita svoje stajalište u kontroli deportacija u sličnim slučajevima za sve države članice, trebao bi ispitati materiju sa pozicije člana 6, da li je taj član povrijeđen u vezi sa domaćom procedurom posmatrano u svjetlu Evropske konvencije o ljudskim pravima, ili člana 3. (neljudski i ponižavajući tretman). Koncept balansa interesa u slučaju moguće, ali ne i sigurne primjene člana 8, bi zahtijevao striktnu primjenu proporcionalnosti, koja, po mom mišljenju, nedostaje u obrazloženju Beldjoudi presude. Pravo države da deportuje strance koji čine zločine je donekle mjera koja, za opći interes, predstavlja protivtežu dobrodošlici datu osobama koje uživaju pravo azila i migrantima, što je i ključni element međunarodne solidarnosti i zaštite ljudskih prava.

IZDVOJENO MIŠLJENJE SUDIJE DE MEYERA

Kao i većina mojih kolega, ja smatram da bi bilo povrede osnovnih prava podnosioca predstavke “u slučaju da odluka o deportaciji g. Beldjoudija izvrši”.

Ali kojeg i kojih prava?

Naš kolega, g. Martens se s pravom pitao da li se predmet tiče prava na poštivanje njihovog privatnog života isto koliko i njihovog prava na poštivanje njihovog porodičnog života. U velikoj mjeri se slažem sa njegovim zapažanjima¹.

Međutim, čini mi se da, u krajnjem, imajući na umu okolnosti pomenute u stavovima 77. i 78. presude, deportacija g. Beldjoudija, u pogledu oba podnosioca predstavke, ne bi bila samo jedno neprihvatljivo miješanje sa njihovim privatnim i porodičnim životom nego bi, u stvari, bio neljudski tretman².

¹ Vidi str. 37 do 39 dolje.

²To je zato što predmet, po mom mišljenju, treba također ispitati sa ove tačke gledišta, te nisam mogao da odobrim tačku 2. operativnih odredbi presude. Ja se u potpunosti slažem sa njom sve dok se odnosi na članove 9, 12. i 14. Konvencije.

To bi bilo, ne indirektno zbog onoga što ih može čekati u Alžiru – to ovdje nije u pitanju³ - nego direktno, što bi g. Beldjoudi bio izbačen, nakon više od četrdeset godina, iz zemlje koja je uvijek, u stvari, bila “njegova” od rođenja, čak iako on nije imao njeno “državljanstvo”. Iako je istina, kao što i dokumenti pokazuju, da je g. Beldjoudi bio osuđivan za brojna krivična djela, većinu relativno ozbiljnih, a sada još jednom osumnjičen da je počinio i druga⁴ krivična djela, on za njih može biti kažnjen u dovoljnoj mjeri prema krivičnom zakonu.

OPREČNO MIŠLJENJE SUDIJE VALTICOSA

Žalim što moram izraziti svoje oprečno mišljenje od mišljenja većine Suda, koja je zaključila da je bilo povrede člana 8. Konvencije u predmetnom slučaju, posebno u vezi sa porodičnim životom g. Beldjoudija.

Moje objašnjenje ne treba biti dugo, pošto se u suštini zasniva na mom oprečnom mišljenju datom u sličnom, iako ne identičnom, predmetu mladog Moustaquima.

Razlike između ova dva predmeta idu u dva pravca: s jedne strane, ovaj predmet se tiče veza između muža i supruge, a ne između mladića i njegove porodice. A sa druge strane, kriminalno ponašanje mladog Moustaquima se sastojalo se od djela koje je počinio adolescent, vrlo brojnih ali u većini neuporedivo manje značajnijih, dok se ovdje radi o nasilničkim krivičnim djelima koje je počinila osoba od četrdeset godina, koja je već bila osuđivana na otprilike jedanaest godina zatvora u manje od sedamnaest godina. Osim toga, Sud je prihvatio da je krivični dosje g. Beldjoudija “mnogo gori”.

Deportacija stranaca - što se može shvatiti kao predmet razmatranja u ozbiljnom predmetu kao što je ovaj - je prerogativ države, i njena primjena je samo u jasno određenim slučajevima ograničena Konvencijom (član 5. stav 1. (f) Konvencije i Protokola br. 4. i 7.). Ovaj nije jedan od njih.

Zapravo, Sud je u ovom predmetu umetnuo koncept porodičnog života, koji je zaštićen članom 8. Konvencije. Vladi je pripisano miješanje javnih vlasti u prava podnosilaca predavki na poštivanje njihovog porodičnog života. Pitanje koje se može postaviti je, međutim, da li je član 8. zaista bio primjenjiv u predmetu kao što je ovaj, i da li je cilj da se zabrani deportacija stranaca koji su u braku sa građanima zemlje-domaćina. Takvo tumačenje može otvoriti vrata mnogim zloupotrebama.

U svakom slučaju, ne čini mi se mogućim korištenje člana 8. Konvencije da bi se ograničilo pravo država da preduzmu mjere deportacija, tamo gdje postoje valjani razlozi

³Ovaj predmet se razlikuje u tom smislu od predmeta Soering (Serija A br. 161) i Cruz Varasa (Serija A br. 201).

⁴Vidi stavove 12, 14, 73 i 75 presude.

za odlučivanje o njima u svrhu odbrane javne sigurnosti, i gdje su njihovi efekti na porodični život samo indirektna posljedica.

SAGLASNO MIŠLJENJE SUDIJE MARTENSA

1. Slažem se sa nalazima Suda, ali što se tiče g. Beldjoudija, preferirao bih da se zasnovala (a) manje na praksi i (b) na miješanju u pravo na poštivanje privatnog života.

2. Stav 1. člana 3. Protokola br. 4. Konvencije zabranjuje deportaciju državljana. U Evropi, gdje druga generacija imigranata⁵ već podiže djecu (i gdje se nasilna ksenofobija povećava do alarmantnih razmjera), krajnje je vrijeme da se zapitamo da li bi ta zabrana trebala biti jednako primijenjena i na strance koji su rođeni i odgojeni u državi članici ili one koji na drugi način, činjenicom dugog boravka, postaju potpuno integrisani (i obrnuto, postaju potpuno odvojeni od zemlje svoga porijekla)⁶.

Po mom mišljenju, samo državljanstvo ne čini objektivno i razumno opravdanje za postojanje razlika u vezi sa prihvatljivošću nečijeg deportovanja iz zemlje, koja, u oba slučaja, može biti nazvana "njegovom". Ja stoga ne oklijevam da na gornje pitanje odgovorim afirmativno. Vjerujem da rastući broj država članica Savjeta Evrope prihvata princip da "integrisani stranci" ne trebaju biti podložniji deportaciji nego njihovi državljani⁷; opravdani izuzeci, ukoliko ih uopće ima, mogu biti samo u veoma izuzetnim slučajevima. Moja zemlja je jedna od tih država⁸, a od 1981. godine – sa izuzetkom perioda od 1986-1989. godine to je i Francuska⁹.

⁵Ja shvatam, naravno, da se ovaj predmet može razlikovati od obične "deportacije imigranata druge generacije" u tome što roditelji g. Beldjoudija, kada su se nastanili u Francuskoj, nisu bili "imigranti" u pravom smislu (*stricto sensu*) već francuski građani koji dolaze da žive u svojoj državi. Ja, međutim, mislim, da je legitimno ignorisati te razlike za sadašnje potrebe.

⁶Ovo pitanje ima, naravno, još više ograničenu primjenu u državama članicama gdje je, po principu *ius soli*, druga generacija imigranata dobila državljanstvo razlozima njihovog rođenja u okviru teritorije; zbog toga je vjerovatno tačnije govoriti o deportaciji "integrisanih stranaca" nego "imigranata druge generacije".

⁷Ovaj princip je već bio prihvaćen u kontekstu Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima: članom 12. stav 4. Pakta "niko ne može biti proizvoljno lišen prava ulaska u svoju zemlju"; ovo pravo sadrži zabranu deportacije ne samo svojih državljana, već također – kao što se vidi iz procesa usvajanja riječi "njegove zemlje" – svih "integrisanih stranaca" (kao što je druga generacija imigranata); vidi M. Nowak, *CCPR- Komentar*, čl. 12, Randnummern 45-51; Van Dijk i Van Hoof, *De Europese Conventie*, 2 edicija, str. 551; Velu i Ergec, *La Convention Eur. DH*, stav 372 (str. 322).

⁸Vidi verziju iz 1990. godine "Cirkulisanje stranaca": *Nederlandse Staatscourant* 12. mart 1990. godine, br. 50; vidi sljedeće o toj stvari, *inter alia*: Groenendijk, *Nederlands Juristenblad* 1987, str. 1341 i sl.; Swart, *Preadvies*, *Nederlandse Juristen-vereniging* 1990, § 35 (str. 242 i sl.).

U ovom predmetu ja bih preferirao da je odluka Suda zasnovana na gore pomenutim principima, uz odluku da nisu postojale vrlo izuzetne okolnosti za deportaciju. Presuda u tom smislu bi doprinijela onome što su Moustaquim protiv Belgije¹⁰ i ova presuda propustile da urade, a to je da uvedu pravnu sigurnost; ovo se čini jako poželjnim, pogotovo u ovom polju.

3. Posljednja raazmatranja idu, kao što je g. Schermers ispravno naznačio¹¹, u korist zasnivanja odluke Suda, ako je to moguće, na miješanju u pravo na poštivanje privatnog života, s obzirom da, sve dok svi "integrisani stranci" pod prijetnjom deportacije nisu u braku, svi oni imaju privatni život.

Po mom mišljenju, to je moguće uraditi. Deportacija nepovratno prekida sve društvene veze između deportirca i zajednice u kojoj živi, a ja mislim da se može se reći da ukupnost tih veza predstavlja dio koncepta privatnog života u okviru značenja člana 8.

Istina je da se čini, ako ništa na prvi pogled, da tekst ove odredbe sugerise nešto drugo. Čitan kao cjelina, očito garantuje imunitet jednog unutrašnjeg kruga u kojem neko može živjeti svoj sopstveni, privatni život po vlastitom izboru. Taj koncept "unutrašnjeg kruga" očekuje "spoljašnji svijet" koji, logično, nije uključen u koncept privatnog života. Pri daljem razmatranju, međutim, taj koncept "unutrašnjeg kruga" postaje suviše restriktivan. "Porodični život" već proširuje taj krug, mada postoje rođaci sa kojima nema porodičnog života u pravom smislu riječi (*stricto sensu*). Ipak, veza sa tim osobama, na primjer sa roditeljima, nesumnjivo potpada u okvir sfere koja treba biti poštovana u okviru člana 8. Isto se može reći i u pogledu nečije ljubavne veze i prijatelja. Stoga ja dijelim mišljenje Komisije, koja dosljedno drži da poštivanje privatnog života:

"sadrži također u određenom stepenu prava na uspostavljanje i razvijanje veza sa drugim ljudskim bićima, pogotovo na emocionalnom planu, radi razvoja i ispunjenja nečije osobnosti".¹²

⁹Vidi stavove 42-50 odluke Suda.

¹⁰Presuda od 18 februara 1991. godine, serija A br. 193.

¹¹Vidi njegovo saglasno mišljenje dodato mišljenju Komisije u ovom predmetu, stavovi 48 i 49.

¹² Vidi, *inter alia*: Odluke i izvještaji, br. 5, str. 86-87 i br. 10, str. 100; serija B, br. 36, stavovi 25-26.

Ako Komisija u svom odlučivanju namjerava dati definiciju "privatnog života" u okviru značenja člana 8. (kao što je sugerisano od strane Doswald-Beck, *Human Rights Law Journal* 1983. g. str.288), ja se ne slažem: jako je teško odrediti koncept i ja smatram da još nije došlo vrijeme da se to pokuša uraditi.

Mislim da su presude Suda u predmetu Dudgeon protiv Ujedinjenog Kraljevstva, Rees protiv Ujedinjenog Kraljevstva, Cossey protiv Ujedinjenog Kraljevstva i B. protiv Francuske¹³ takođe bazirane na ideji da u određenoj mjeri nečije “vanjske” veze sa drugim osobama (izvan “unutrašnjeg kruga”) potpadaju u okvir sfere privatnog života¹⁴.

Vjerovatno ista ideja leži u gore pomenutoj zabrani deportacija svojih državljana: kada se govori o državljanima, skoro uvijek se odmah misli na one čije su veze sa datom državom posebno bliske i višestruke zbog toga što su rođeni i odgojeni u njoj¹⁵, u porodici koja živi tu generacijama¹⁶: jasno je da je neprihvatljivo da država, primoravanjem takvih osoba na odlazak, da se nikada ne vrate, dobije pravo da takve veze nepovratno raskine.

Da sumiram: mislim da deportacija, pogotovo (kao u ovom predmetu) u zemlju gdje su životni uslovi značajno drugačiji od onih u zemlji iz koje se protjeruje, i gdje deportovani, kao stran toj zemlji, toj kulturi i tom stanovništvu, rizikuje da živi u gotovo potpunoj društvenoj izolaciji, predstavlja miješanje u njegovo pravo na poštivanje njegovog privatnog života.

KLJUČNE RIJEČI:

Privatnost /
 Poštivanje porodičnog života /
 Propisano zakonom /
 Ograničenja radi sprječavanja nereda /
 Ograničenja radi sprječavanja zločina /
 Ograničenja radi zaštite demokratskog društva /

¹³ Presude od 22. oktobra 1986. godine, 17. oktobra 1986. godine, 27. septembra 1990. godine i 25. marta 1992. godine, serija A, br. 45, 106, 184 i 232-C.

¹⁴ Vidi dalje: Velu-Ergec, La Convention Eur. DH, § 652 (str. 535 et seq.).

¹⁵ Vidi stav 88 presuda Suda u predmetu Abdulaziz, Cabales i Balkandali protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 28. maja 1985. godine (serija A br. 94, str. 41).

¹⁶ Za ideju da se za nečiju ličnu historiju i uspomene može reći da potpadaju u sferu koja treba biti poštovana po članu 8, vidi presudu Suda u predmetu Gaskin protiv Ujedinjenog Kraljevstva od 7. jula 1989. godine (serija A br. 160).

Diskriminacija /
Apsolutna prava i slobode /
Ponižavajući tretman ili kažnjavanje /
Sloboda savjesti /
Vjerske slobode /
Brak /
Zasnovati porodicu /
Pravična naknada/